

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGIELL.
CRACOVIAE

565922

Mag. St. Dr.

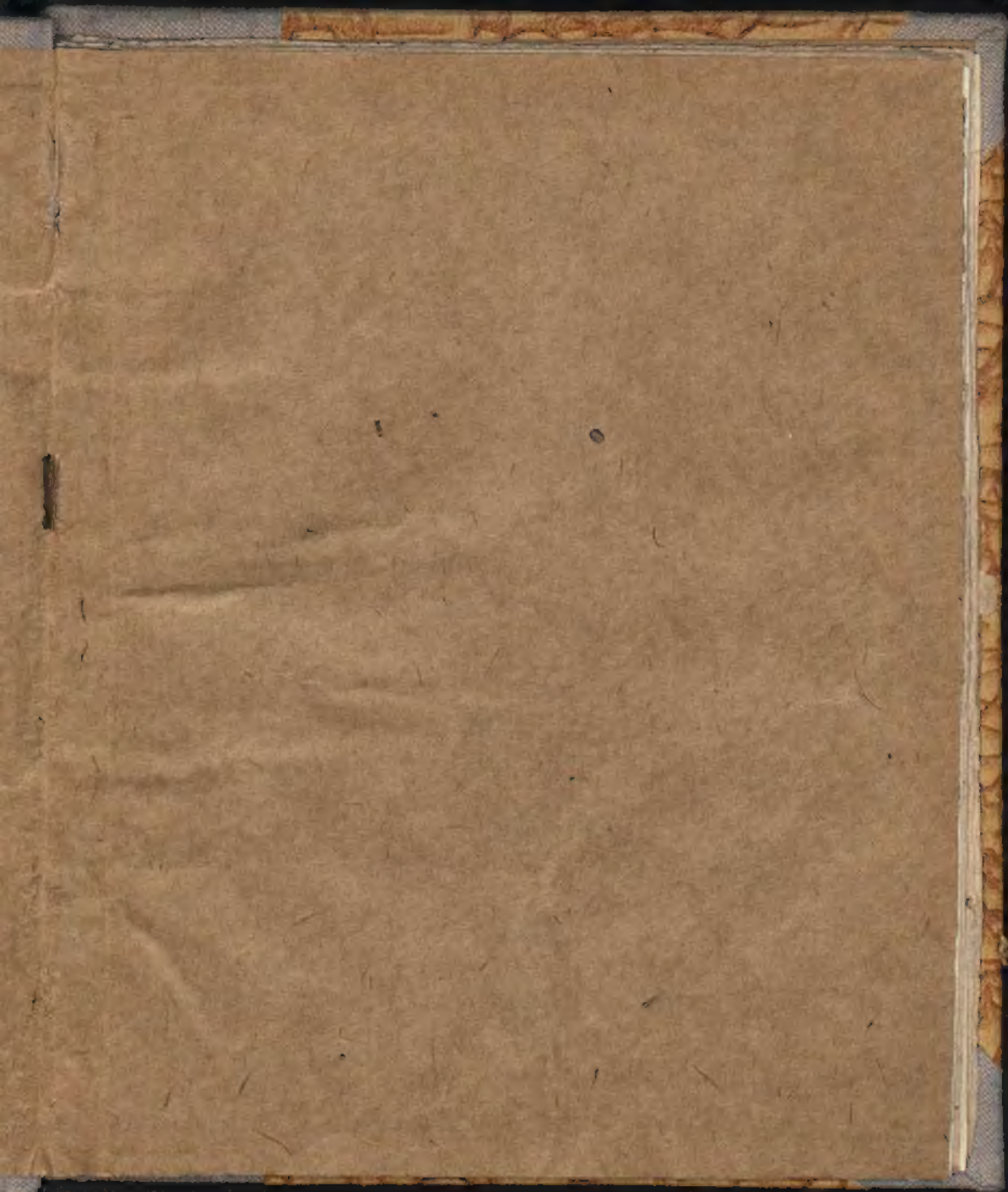
I

565922

I

565922

565922
T

V. 288

LZY SMVTNE
X.
STANISŁAWA
GROCHOWSKIE
GO.

*Po Zesćiu, wieczney pámieci godnego,
Kánclerz'a y Hetmána Koronnego,*
IANA ZAMOYSKIEGO.

Eccl. 32

*Płacz nád umártym, bo wstátá iuż
świátłość iego.*

W KRAKOWIE,
W Drukárniy Andrzejá Piotrkowyczyká.

Roku Páńskiego, 1605.

1919

1963 K 1319

Przewielebnemu w Panie Chrystuſie Oycu y Pánu,
XIEDZV IERZEMV ZAMOYSKIEMV
 z Zamoſćcia, z Łaski Bożey Bisku-
 powi Chełmskiemu.

B Iskupie kráiu Chełmskiego,
 Po zeſćciu meżá wielkiego,
 Cnego ZAMOYSKIRGO JANA,
 Korony Polskiej Hetmána:
 Ieſli płacz niewtulony,
 Ziałyſytkie zimne Tryony;
 Nie rychto twoy żal uſtanie,
 Po tymże wielkim Hetmánie.
 Bo nie tylko żeć był krenny,
 Skádeś mogł być cheć penny:
 Ale żeś pozbyt takiego,
 Co był ſwiałtem domu twego.
 Ze nie wſpomnie wychowánia,
 Któreś miał z iego ſtáránia:
 Tak długo o tobie rádził,
 Aż cię y w Senat nuprowadził:
 Gdzie dziś zá dary Bożemi,
 Cnoćie twey przyrodzonemi,
 Siedzisz po bok cnotliwemu
 Pomázáńcowi Páńskiemu.
 To ieſli wważyſ ſobie,
 Jáko nie maſ być w żalobie,
 Po dobroczyńcy Hetmánie,
 Bráćie twym, ZAMOYSKIM JANIEŚ
 A iż piſmo práwy ſwymi,
 Każe płakać z płaczacy mi:
 Oto me tzy z twemi znoſe:
 Które z chećią prziy mi proſe.

Umiał A V G V S T, H E N R I K a z a Krola obrano/
 Z A M O Y S K I E G O z drugimi po niego poslano.
 Zdziwila sie poslowi madra Luteeya:
 Krol y Senat tamieczny/y wsytká Francya.
 Gdy madre iego slowa do serc przenikaly/
 Ale y to co powiem y mnie dziw nie maly.
 Chociaz ieszcze na ten czas nie byl mieyscem znaczny/
 A iuz o nim smial pisac S O L I K O W S K I baczny;
 Ze on nie tylko mial byc swiatlem ludu swego/
 Lecz y ozdoba wieczna kraiu Auzonskiego.
 Nie omylil sie na tym/y owsem doswiadczył
 Wsytkiego rzeczywiscie/iako o nim swiadczył.
 O iako czesto dawa Bog ducha wiejszego/
 W serce czleka w boiazni swietey chodzącego.
 Lecz gdy H E N R I K w Oczyste kraie nas odbiegal:
 Dopieroz J A N Z A M O Y S K I w tych czasiach nie lezal:
 Ale o tym przemyslal z drugimi z swey miary/
 Jakoby nachylona Oczyzna na maryl/
 A na wpadek blizki/ rozumem ratowali
 Tak sie pilnie do zdrowsney rady przywiezowal:
 Az Bog polszez pokazal czlowieka wielkiego/
 S T E P H A N a z acne ksiazę z Szomla B A T O R E G O.
 Sila by tu wspominać/iako on Pan temu
 Przypatrzynwszy sie dobrze meżowi wielkiemu/
 Wielkich rzeczy powierzal swych y pospolitych/
 Stad pożytkow doznawal zarowe znamienitych.
 Jacyz go wielce wazac/co mial namilszego/
 Przecacney krwie swey corka brata rodzonego
 G R I Z E L D E, dal za zone; a zатыm znacznemi
 Wzredami iat go czcić co daley wieršemi.
 Tam wiec iasła Krolewska Z A M O Y S K I wzbudzony/
 Iako sobie poczynal maż nierozstowiony:

Nie mo-

L Z Y S M V T N E.

Tribunal.

Regni

Metreca

Nie może tego pióro me spisać przystoynie/
 Biorę co iedno począł domą y na wojnie/
 Wszytko godno pochwały: gdyż był człowiek taki/
 Że nie tylko posług swych znaczne w Moskwie znał/
 Urząd Hetmański mając /często zostawował/
 Ale y domą Kancelarz swa rada przodkował.
 Wiec y do tego przywiódł Król walecznego/
 By zaczął Trybunał dosiedł skutku swego;
 Rzecz tak bardzo potrzebna /że nad nie pilnieyszey/
 Trudno było wynaleść /ani potrzebnieyszey.
 Tenże Metryka Dworska wpiął do swej rezy/
 Że tam z dawnego błędu wstał porządek świeży:
 Czego koniu potrzeba /dziś okrom trudności/
 Na swoim miejscu znaydzie /z tego dozorności.
 Wiec co się wynurzyło skądś człowiek nowego/
 Wszytko to zawiadała mądra głowa jego.
 Ktemu przysłał /Król STEPHAN, ktemu nie miała
 Dawno równego polska /iż z początku wstała:
 Gdy mu Tyran Moskiewski pan nicwnosony/
 Nie dotrzymawszy płacu /pierzchnął przestraszony;
 Gdyż za powodem jego y miasta budowane/
 Wrocily się do polski y zamki warowne:
 Kiedy już y poganom począł być strasliwym/
 Niezwyciężona siła y szczęściem y czliwym;
 Jako na świecie koniec musi być wszytkiemu/
 Owa też przysłał vmrzeć y Królowi temu;
 Cnot wszytkich y dowcipow pomnożyć cielowi/
 Dobra polskiego pilnemu strozowi.
 Jego śmierć Chrześcijaństwo płaczem napelniła/
 A przy płaczu Korona Polska zatrwodziła.
 Tu kiedy na Oyczyźnie nowe wiatry wstały/
 Lódz Rzeczypospolitey w niezgodzie nurzały.

Gdy biał

Gdy bracia przeciw sobie miecze swe ostrzyli/
 A strach zmieszany z trwoga/wpadkiem grozili:
 Jakiey on pracy zaiyl y koste podejmował/
 Zeby byl rozne checi w zgode swa wstrobował?
 Lecz widzac rozzerwana w swych mysl niezgodliwa/
 Ani zadnym sposobem do pokoiu chciwa:
 po dlugiey mieszaninie sam ieden Z A M O Y S K I,
 Do portu nas wprowadzil poteznemi woyski.
 Jemu wyszko po Bogu przypisac musimy/
 Zesny calo zostali/ze ieszcze zywiemy.
 Przodkowie nasy niewiem by o tym szyseli/
 Nierzeczaby tak smutno rozrywac sie mieli.
 Niebezpiezny to byl widok y nieoplatany/
 Gdy powodzia wewnetrzney mezgody porwany/
 Ociec z synem/brat z bratem/do siebie zmierzali/
 Na przyrodzone prawa ani pamietali.
 Wyrwam was na swiadectwo mury Brakusowe/
 A ty pienista Wisto y wody zdroiowe.
 A was cne Helikonskie pulnocne Boginie/
 Kto was ratowal w oney niebezpiezney godzinie /
 Kiedy braterskie woyska mi was strumowaly/
 A choragwie Austriyskie pod mur podchadzaly?
 Czyi dowcip? czyia dzielnosć? czyia moc y sily/
 Jesli nie Z A M O T S K I E G O w on czas was bronily?
 Dziecili po niebie noci wiodla konte swoje/
 Wdziecznego sinu nie skusil; ani skladal zbroie
 Straznik a ktory czuisc skodnika nocnego
 A tu y owdzie biega okolo parkanu/
 Obmyslając bezpiecznosc y wezas nocny Panu.
 Ta czuynosc iego w on czas/ta nas obronila/
 A na Thronie Brolewskim Paná posadzila.

Interregnum

Austriaci

Odpadłszy od Bratowa zbity Rakušanin/
Do Buczyny się puścił / a LAMOYSKI za nim:

Gdzie niźli się praktyka jego rościagnęła/
pierwey było po wojnie niźli się zaczęła:

max: Zaraz y wodzą dostał y stął wojska jego/
a. Co dziwneyśa zwycięzył y siebie samego.

qui: Bo mogąc wodze puścić słusnemu gniewowi/
re: Łaske wielką pokazał nieprzyjacielowi.

Aktoby się przypatrzył rosyjskiej sprawie oney/
A potrzebie Buczynskiej z obu stron stoczoney:

podobniey było wygrać Rakušaninowi/
Ktorego domuzacność / każdemu stanowi
Strasnym uczynić mogła / a co wieś / ktemu /

Kto z naprzodnieyszych Książat nie był chetny temu?

Ze dostátku nie wspomnie / y żołnierzow męznych /

Przebranych z Niemieckich rot y Polskich potężnych.

Przegrał iednak / że była rzecz nie słusna jego /

A iż drugiego nie miał w woysku LAMOYSKIEGO.

Żgola nigdy takowey potrzeby nie było /

Wktoreyby mu się szczęście mącocha stawiło.

Pomni Wołoskie pola / pomni nam szczęśliwa

Czczorá / kedy cnotá jego sławy chciwa /

Ostrożnie y dość męźnie w ten czas się potkálá /

A zwycięstwo Polakom z siebie sławne dáłá.

Kto z nas przynamnię w on czas / kto mógł wierzyć temu /

By się ten mąż miał oprzeć woysku Tatarskiemu?

Ktorego oko ludzkie śnadsz przyjrzyć nie mogło /

Jednak mu sam Bog naprzód a szczęście pomogło.

Serce strącił pohaniec y wstąpił z wojski /

Przyiawşy condicye iakie chciał LAMOYSKI.

A do tych czasow tenże trzymał się w pokoju /

Doznawşy siły jego y fortuny w boiu.

Taki przed laty Cesarz Juliusz rzezony/
 Pan w rycerstwie rzemieśle y w piśmie ćwiczony/
 W nadziei swej fortuny wojować lat wiele/
 Postronne y domowe stął nieprzyjaciele.
 Na koniec wysłany wojnami długimi/
 Gdy do Afryki ciągnął w małym poczie z swymi.
 Gdzie nieprzyjacielska moc dżirwie sie szerzyła/
 Ktorey mu sie zastawie rzecz watpliwa była;
 Jedną sie ledwie w oczach przeciwnikom stawił/
 Zwykłym szczęściem potrzebe w Afryce odpiawił.
 Taki blizkiego nieszczęścia rospędził chmury/
 Fortuną ZAMOYSKIEGO, y bystrey Czezury.
 Co rzeka o tryumphach długich meiał tego/
 Z ktorych go pod obłoki wznosi sława iego?
 Powiem gdy nowe burdy y trwoga powstala/
 Od okrutnego wodza Multanow Michala/
 Co ten myślił Koronie? dobrze to pomniemy/
 Bosmy całemi geby wołali: Giniemy.
 Druzzy z nas nabożniejszy każdy przy swej Järze/
 Oblapiáli ze łzami kosciele oltarze.
 Swiatynie pełne były w niebo wołających
 Niewiast/pánienek/dziat ek/serdecznie płaczących.
 Jako gdy nieprzyjaciel gdzie wpadnie bez wieści/
 Taki iuż był płacz dziecinny/pániencki/niewieści.
 Strach opánował wssytkich/mezowie chodzili
 Bez rozumu/bez rady/iakoby sie spili.
 Ogień żalсны powstał nie maś gasic komu/
 Żołnierzowi bez żołdumiechciało sie z domu.
 Napobor czekać bylo/badż na nasze woić/
 Lecz niżby ktemu przysflo/bylibysmy bić:
 Abo fromoty wieczney przynamnicy nie zbyli/
 Wlascak żalсныm punktécie nasze rzeczy były.

L Z Y S M V T N E.

Bluznierce Aryani śnadź go wygladali/
 By go za Messyasa z żydy przywitali.
 Co za twarz w ten czas była Rzeczypospolitey/
 Gdyśmy wszyscy czekali plagi znakonitey?
 Leczśa to ięście vmrzeć y położyć zdrowie/
 Ciesza gdzieś każe bluznić bluzniercy pánowie.
 O Polsko miłosnico Kátholickiey wiary/
 Takie były przed toba zgotowane máry.
 Tu nie wytrwał miłosćia Wyczyzny zraniony
 Tenże Hetman LAMOTSKI, obrońca Korony.
 Coż mi (prawd) po wszystkim iesli w takiey trwodze/
 Zginąć przyjdzie y zemna Wyczyznie niebodze?
 Bierz żołnierz to co jest/bierz y mnie samego/
 A stárbu nie żaluie y zdrowia własnego.
 Co Bog wródzi w niebie/niech będzie/ia iáde;
 A zaczęne o Wyczyzne sprawiedliwa zwáde.
 Tak rzekł/a potem traby ogromne zagrzmiály/
 Koty sie zerwad sypia: y te co zold bráły/
 A drugie dobrowolne/Koronne panietá/
 Szły z nim iáko by przy lwie rozdraznione lwietá.
 Wziawszy sercá w gromádsie wszyscy postepuia/
 Jáko żorawie kiedy blizka zima czuia/
 Z krzykiem ku morzu leca: tak Polacy násy/
 Przy Hetmanie sli z chęćia w one smutne czasy.
 A Bog ná niebie siedzac iáko sprawiedliwy/
 Wpadek Michálowi gotował zelżywy.
 Bo ledwie sie z nászymi iego woystá stárlý/
 Túc wydzierzáły stosu/áni sie opárlý.
 Zádálchmy cięśki raz nieprzyiacielowi/
 Podawşy go ná posmiech wszystkimu światowi.
 Sam zboyca krory nas chciał niewinnych plondrować/
 Z domu swego y z páństwa musiał vstepowác.

Vznał

Vznał Multan/ze sobie nieprzyziaciel tegi
 Ten iest/ktory nie moze iadze viac w kregi. *Multan*
 Bárzo ludzie záwodzi chce ná cudze chciwa/
 Kto tey prozen/z pokóiem dni dobrych zázywá.
 Hetman opánowawšy Multánstie narody/
 Gdzie Dunáiwie plyná pizezrzoczyste wody:
 A pómknawšy Oyczyznie gránic po te rzeké/
 Dawšy nowemu Pánu Multany w opieké
 Naprizod podziekowawšy Bogu zá zwyciestwo/
 A dawšy nowe trzodzie swoy blogoslawienstwo:
 Pelen slawy y pelen plonu bogatego/
 Wniost zwyciezicá choragiéw do narodu swego.
 Oycyzná/przyziaciele/malizonká/syn máły/
 Ledwie nie same mury z pláczem go witáły.
 Ale nie blugo sobie skárzec odpoczywał/
 Czas drugi/czas zálosny/z domu go wyzywał.
 Wracuwał do Infant zdiáda KAROLVS ogromny/
 Pánstí poddány/y stry/ále wiárolomny:
 Zamki pobral/y ziemie obsita zwoiowal/
 Boia chwale iáł nišczyc y Kieia mordowal.
 Zaden sie nie zástawil nieprzyziacielowi/
 Gdy támp przyšlo wielkiemu przybydz Hetmánowi/
 Jáchal w podešlych leciech/w niepogody mrozne/
 Rzecz krotko záwieráiac/one Szwedý grozne/
 A wodzá ich przestrášyl/ze pierchnal: y grody
 Niedobyté odebral bez wielkiey swych škody.
 Jeszcze po nim ráciunku Oycyzná czekála/
 W dziešeyšym zamiešaniu iáki záwše znála.
 Ale smieré niewšyta záyzrálá nam tego/
 Wziéla nád spodziewánie czlowieká wielkiego.
 Wziéla nádzicie náše smierci zázdrošciwa/
 Dšiwnieš sie nam stáwila teraz niežycliwa.

L Z Y S M V T N E.

Kto mi da głowie wody? / albo kto me oczy/
 Serce naprzód struszywszy / łzami dziś zámoczy?
 Kto w skamieniałych piersiach wzruszy gorzka rośse/
 Aż napłakawszy się poćieche odmosi?
 Dowiem a kto nie baczy iako tey kráinie/
 Wiele śmiercia człowieka tak wielkiego ginie?
 Zwolaymyś narzędzi niechay go żalnia/
 Niechay nad grobem iego wszystkie lamentnia.
 Nie zginales Z A M O T S K I w bitwie poimány/
 Kiedyś gromił Oyczyznie niechętne Tyrány:
 Nigdyś śśántu nie odniósł / samá co się pásie
 Ludzkim złym / porwałá cię śmierć / ách nie w swym czásie
 Aż kimże cię porównać wielki boiowniku / (śie.
 Wielki tryumphatorze / Oyczyzny strażniku?
 Z kim porównamy twoie bohaterstkie siły/
 Twoe dzielności mocarzu ktore cię zdobiły?
 Mężnieyszyś był náde Lwá / Cámille pulnocny/
 Czynieyszyś nad pasterzá / ktory przez czas nocny
 Trzyma straż nad trzodą swą / by zwierz głodny śłody
 Nie uczynił w owieczkách / zaiywszy pogody.
 Pzeniłnales oblókí Orle gorolotny/
 Pod ktorego strzydlami śiedł żołnierz ochotny;
 Pewien swego obłowu / bo gozies iedno leciał.
 Bez sławy / bez korzysci nigdys nie przyleciał.
 Teraz iako zwierz chodzi odyńcá pozbywszy/
 Tak żołnierz głowę zwiesił ciębie utraciwszy.
 Taká twarz iest dziś synow po twoim odesściu/
 Co mam rzec o mączyney škodzie y nieścześnie?
 Jako kiedy z Królewstkiey kosztowney korony/
 Wypádnie przedni kleynot misternie zrobiony/
 Tráci glanc y ozdoba kólá pozornego:
 Toż śmierć tobie przyniosła Polsko / Z A M O T S K I E G O .

z ktore

Z ktoregoś meſtwa ſobie w pokoju wychnęła/
 A ſławę na wſyſtek ſwiate głoſnobiſznica wzięła.
 Utraciłaſ kleynot ſwoy. Polſko zacna Páni/
 Ktora ſkoda przy tobie wſyſcychmy ſtarani.
 Stracił Krol Senatora/wodzã zbroynę rothy/
 Zbyły granice ſtrożã/obronie ſierochy:
 Zbyła Oyczyznã Oycã/żołnierze Hetmãna/
 Słudzy/iakiego nigdy nie beda mieć Pãna/
 Rzecz wſyſtkã Europã ſtrażnikã ſtracił/
 Stracił ſwo nãdziejã/bo myſi iego byłã
 Jeſzcze choć y nã ſtaroſć nie zãlegãć polã/
 A otrzeć ſie o mury Conſtantynopolã.
 Oddaymyſ oſtãtecznã poſługã żãłoſci/
 Wſyſcy Oycu Oyczyzny według przyſtoynoſci.
 Pożaimy ſie wdziecznemu znacznych poſług iego/
 Nie rychło przydzie plãkãć temu podobnego.
 Niech przemiłã o Krolu/żal y tve pokoie/
 Polegl ten ktory wãzył przy cie zdrowie ſwoie.
 Żãluy y ty w purpurze wielkich cnot Kãplanie/
 BERNACIEMACIEIOWSKI, pierwoſy w Polſzcze Pã-
 TYLICKI, BARANOWSKI Biſtupi/plãczcie go/ (nie.
 Ktorzyſcie w ſwoy czas znali wielkie checi iego:
 Przy nim iãko Libãñſkie dzewã otãzãle/
 Porogliſcie Oycyznie poćiechy nie mãle.
 Żãluy LAMOTSKI IERZY Biſtupie cnotliwy/
 Brãt twoy y dobroczyncã żywy y nie żywy:
 Żywy/bo nieſmiertelna ſławã ziednal ſobie/
 Umãrł/bo przeſtał myſlić nã ziemi o tobie.
 ZEBRZYDOWSKI z SOBIEſKIM, wam trudno co mo-
 Kto obu waſ ſerdeczny żal może wyſtodić? (wie/
 Wielcy Woiewodowie nie mãcie wielkiego/
 Przyaciãlã Collegi towarzyszã ſwego.

Acz wiem

L Z Y S M V T N E.

Ależ wtem ie tak nie boli was własciwa skoda/
 Z tego śmierci/iak spolna Oyczyzny przygoda.
 Bo sami bedac czynni/zbyliście czynnego
 Stroza praw pospolitych/y dobra spolnego.
 Zbyliście swej pomocy/a ktoz nie zna tego/
 Jako wam ieszcze bylo trzeba ZAMOYSKIEGO?
 Co mowie wam? y owsem wshytkim ktorym swoia/
 Mila jest wdzieczna wolnosć y slodkosć pokoia.
 Lecz iesli komu slusno plakac po tym panie/
 Tobie o SEDOMIERSKICH królow KASZTELLANIE.
 On ciebie obial Oycem/ tyś go Zieciem sobie/
 Skad wierze przy twych sciach y serce w zalobie.
 Milcze o twoim zalu POLNYCH woyst HETMANIE,
 Komu na twa poeiche rzeczy y slow estanie?
 Bo nieosciowaney rowna sie to skodzie/
 Kto seraci towarzysza w szczesciu y w przygodzie.
 Ach W DOW o twym szrenicom gwałc czyni plakanie/
 Bo sprawiedliwy twoy zal/slusne narzekanie.
 Zbylasz mi ia takiego ledwie ktora miała/
 Z tego glowy wstawna czesc na cie splywala.
 Lzy wyleway nadzieie wielkiey/ maly THOMA,
 Odiachal Pan z Zamoscia/nie masz Oycy domu:
 Nie masz go y na swiecie/tylko w grobie kosci/
 O smutku/o lamenecie/o wielka zalosci.
 Kto cie bedzie iako on tak z sercem milowal?
 Kto mlodosci dziecinney bedzie twej pilnowal?
 Kto w izytki zaprawial rozne/ y w nauki?
 Kto rycerskie przed czasem pokazowal sztuki?
 Prozno/iniego szukay opiekuna sobie/
 Ociec w grobie zawarty nie myśli o tobie.
 Przy nim ani oko twe wstydlive wyzrzalo
 Nie takiego/ y vcho nigdy nie flybalo/

Czymby

Czymby sie zgorszyć miał; takie wychowanie/
 Dawales Synaczkowi przestawny Hetmianie.
 Boday tak wielcy ludzie syny swe ćwiczyli/
 Zwłaszcza te co sie drugich rzadzić narodzili.
 płacźcie go naucezeni/płacz rzewoliwie y ty
 SYMONIE SYMONIDA, piśmem znákomity:
 Twoy z serca pochodzacy žal y smutne pienie/
 Wierze wzruszy opoki y twarde kámiennie.
 płacźcie go MYSI wszyscy/iaćko pospolicie
 przy grobach Bohátyrskich zálosnie czynicie.
 CORY ZAMOYSKIE płacźcie dzis nad Pánstím grobem/
 Nie wyżrzyćie ozdoby swey żadnym sposobem.
 płacźcie Poddani Pána/płacźcie ZAMOSZCZANIE,
 płacźcie serokie włości doćkad wam leż ostanie.
 Spádlá ni z wásej głowy ozdoba korona/
 Západło wáse stonice/y pierwsza obrona.
 A wy przy zbudowanej od niego swiatnicy/
 W nowych murách Zamoyskich Boży sluźebnicy/
 Nie tylko fundatora swóiego žaluyćie/
 Lecz zadusne ofiary Bogu ofiaruyćie.
 Już on wáskych oltarzow nie będzie obchodził/
 Ani ná Boża sluźbe/iaćko był zwykl/chodził.
 Tám rad serce wylewał/tám poćlon przystoyny
 Bogu dawał/wprzód ni li swe zacząynał woyny.
 To micy sce ochedostwem ozdobił wśeláćiem/
 A to było miłości Bożej wielkím znáćkiem:
 Tám wniósł robota stuczne y złotem świecace
 Obiory/y naczynie oltarzom sluiace:
 Wisc Bog sowićie takie nágradzał nákláby/
 Błogosłáwiac mu záwśe przedstawićte ráby:
 Tám on sobie wypraśał y błogosłáwieństvá/
 Ná wszystkie ktore częste bywały zwyciestvá.

L Z Y S M V T N E.

Tamie y wracając sie oddawał swe śluby/
 Jlek. oć zachował nas Bog przezeń od zguby.
 Rad kądś szczęście swoje Bogu przypisał/
 A wszystkie łaski jego w sercu ryte chował.
 Nie wynosił sie z darów sobie powierzonych/
 Tak z fortunnych iako y z drugich przyrodzonych.
 A zgola wielkich cnot swych/nigdy chwały prosił
 Nie pragnął mieć Boga w myśli swej pobożnej.
 Niech dobrego człowieka i takim kto chce zowie/
 On sumieniu dogadza a nie ludzkiej mowie.
 A ty żałować możesz bezecna **L A Z D R O S C I**,
 A śnadsz y pokutować z iadrowitey złości.
 Do ktorey iestli słusnej przyczyny nie miała/
 Znać jes sie w tym rozumie nie nie dokładała:
 Dobrze Arystoteles, iako wszystko mowi/
 Ze temu tylko słusnie zayrzeza człowiekowi/
 Ktory przodki swe mając domu nie znacznego/
 A sam nie czyniwszy nic w Oyczyźnie sławnego;
 Łapa iednak/ bez wstydu/stopnie dostojności/
 A dundzy zasłużenşy za nim gdiś w ciemności.
 Ale w naszym **Z A M O R S K I M**, iestli dobrze patrzyć/
 O niezbedna zazdrości/nie tam nie wpatrzyć.
 Bo naprzod rod swoy wie dzie z Rozłorogow onych
 Starożytnych/walecznych/dobrze zasłużonych:
 Ktorzy też dosyć znacznie Oyczyźnie służyli/
 A nigdy z przystojności swej nie wytraczyli.
 Co sie tycze/ktoremu zayrzyysz/ **Z A M O R S K I E G O**,
 O blokow dotyka cnych spraw sławie jego.
 Oddamyś ostateczna posługe żalości/
 Wszyscy Oycu Oyczyzny według przystojności:
 Biermy na sie kaptury/ y żalobne stroje/
 A dundzy po ramionach pusćmy włosy swoje.

Gdyż takiego Hetmána takiego człowieka/
 Nie traś się nam płakać podobno do wiek.
 Proźno/osukała nas ta umarłych Ziemi/
 Wiodęsy nam Kochanie nasze do swych cieni.
 Ach godzien był / z wyroku samej myśli wieczney/
 Ta wieki światła żyć tey lampy słoneczney.
 Godzien był miejsce zasieść Endymionowe/
 Abo przynamniej lata przetrwać Tiestorowe.
 Zniknales mezu wieki / nie na czas zniknales/
 Znączna poćiecha marte Wyczyznie odiales.
 Gdzie dziś buławą twoją / gdzie on miecz waleczny/
 Co słył na kray świata prawie ostateczny ?
 Gdzie czasy krorychmy cis zwycięzca witali ?
 Gdzie czasy krorychmy sie we trwogach nie bali ?
 Tys Moskwa / Niemce / Szwedy / eys Tatarzy gromil/
 Tobie sie / prośac listi / Batufanin sklonil.
 Tys nie raz wytrzymał stos i adowitey złości:
 Tys dotrzymał Panom swym zaręce stateczności.
 Cny Herkulesie Polski / boday / boday siła/
 Podobnych ZAMOYSKIEMU, Wyczyzna rodziła.
 Nie maś cis tu / przyszedł / dobraś noc powiedzial/
 Jako gość krory z nami dziś w gospodzie siedzial:
 Abo iako wychodzi wygnaniec w swa droge/
 Wiecznie dziatki zegnaiac y zione nieboge:
 Takas sie z nami rozstał / o niewysłowiony/
 Snadż cis nie były godne te zimne Tryony.
 Jedną poćiechą była widzieć meżá tego/
 Rany Rzeczypospolitey z sercá lecacego.
 Bowiem tego tak piekła niezgoda domowa ?
 Zogo praktyki / bunt / niestworność Szymowa ?
 Żadna matka dziecięcia tak me żalowała/
 Jako on gdy z nierzadu Wyczyzna chorzala.

L Z Y S M V T N E.

Lecz ktoby chciał powiedzieć wszystkie tego dzieła/
 Kończąby/ile teraz/moja rzecz nie wzięła.
 Nie rychło taki drugi powstanie *LAMORSKI*,
 Coby tak umiał władać/ y piórem y woystki.
 A nikt nam do tych czasów nie pokazał tego/
 Co on Pan z tych dwu rzeczy miał znákomit sęgo.
 Czy lepszy był z buława y z dzielna kopija/
 Czy lepiej umiał piśmo y Philosophia?
 Kto zalecał żołnierza tak goraco Pánu?
 Kto do fortun pomagał y wyisęgo stanu?
 Kto zaś ná druga stronę te pokazał chęci/
 Wiekopomnym siestrzycóm córkóm cney pamięci?
 Kto náłożył taki kóśt ná ludzic wzone?
 Kto przywiedzie náuki w dom swoy wyzwolone?
 Kto będzie mówił chętnie dziś z Professorami?
 Kto wczynie z biegłymi w piśmie Doktorami?
 Wielce on wazył sobie morze z wczonemi/
 Takie miał y nazywał przyiaciółmi swemi.
 A to rad rzecza sama záwse pokázował/
 Zrozumiawszy ktory z nich czego potrzebował.
 A pewnie to wyczerpnał z Plátóna swóiego/
 Ze potrzeba śánować człeka wzonego.
 Gdyż bez piśmá nikt wieczney nie vzna pamięci/
 Nikt v potomstwa nie ma y láski y chęci.
 Niechay iáki chce człowiek między ludźmi wstanie/
 Bez piśmá niesmiertelney slawy nie dostanie.
 Wiele o tym nie mówiac/powiem to zárazem;
 Nie zerzeseś ani sábla/ni ostrym żelazem/
 Co z wnetrznego wzruszenia wczeni náznacza/
 Choć też czasém dla tego lástke ludzka traca.
 Ná sie był náśádził w Rzymie Domicyan/
 A drugi mu podobny niezhóžny Julian/

Bydowci

By dowcipy wytrącił y dzieła ich trwale/
 Rone serca wielkie prawde pisać śmiałe.
 Lecz im wietśa wczonym przytrosć wyrzadzali/
 Sobie sromoty á im sławy przyczyniali.
 Tákíe y wietśe drugie poległy z nim cnoty/
 O iákoż cie nie plakać náś KANCLERZ v złoty?
 Jáko nie lámentować/iuż cie nie wyżrzymy/
 Ani z twoey wprzeczności cieścić sie będziemy.
 Dziwna rzecz iáko człowiek w co chce trącić może/
 Bos go dziwnym dowcipem obdárował Boże.
 Nie máś nic ani było ták niedostępnego/
 Czegoby nie mógł dopiąć człek z dowcipu swego.
 Przemyślem miásta/zamki budowane wyrwaca/
 Wymowa myśli ludzkie tám gdzie chce obiac.
 On reka swa wstróni żrębca swowolnego/
 Járzmo kładzie ná iurcă nie vglaskanego.
 Zwierz żaden y pták żaden przed nim nie vleże/
 Ryb y w przepáściach morskich przemyślem dosięże:
 Oracz ziemie plugiem swym ostrym ták przewraca/
 Ze mu stokrotna lichwa roboty przyplaca.
 Nie odstrasza zbytecznym ogniem żarzące
 Kráie, kupcá chciwego/ani przesądzone
 Wrozem gwałtownym polá: żeglarze bywali/
 Wszytek świat iáko wielki kółem obiechali.
 Wiec y v nas przed láty ták przemyślni byli/
 Ze y ná vkróconych niedzwiadziách iezdzili.
 Wszytko to człowiek może/y może co wieccy/
 Jáco sie tylko chwyci swa chácia goreccy.
 Lecz nechay kto chce iákich fortelow náwyćnie/
 Wlák to mu iednak przýdzie ze śmierci nie zniknie:
 Z tego sie trudno zdzierać: pocznimy co chcemy/
 Jesli po dobrej woli nie poydziem, musimy.

L Z Y S M V T N E.

Jesli kiedy kto kusił sie o co trudnego/
 Z A M O R S K I co iedno chciał dokazał wssytkiego.
 Badź mu sprawa przypadła z postronnemi iaka/
 Badź domowa/stanela po myśli woselaka.
 Doma kiedy iedno mogł złoty pokoy mnożył/
 Niezyczliwe sasiady strachem zbroie trwożył.
 Coż potym? acz mu sie tak prowadziły rady;
 Jednak przeciwko śmierci nie znalazł porady.
 Upadł iak podsieczony kłos letni dostały/
 Pod ciężarem daleko bżmiacey swojej chwały.
 Został na placu Hetman/co Hetmany gonil/
 Upadł co niezliczone woyska nie raz gromil.
 Zwalczon który strachem był walecznym Janczárom/
 A kondicye dawał/iakie chciał Tataróm.
 Co Multańskie Tyrany z ich stolice składał/
 Sam iuz soba nie włada/zywota postradał.
 Leży od przytkrey śmierci mocarz porażony/
 Bez myslow/szczera ziemiá/y w ziemi zámkniony.
 O proznej myśli ludzkiej y nadziei plone/
 Mogły być one stowa od niego rzeczone/
 Ktorem kiedyś Aliar sam z sobą rokowal/
 Gdy sie nad morzem chodząc do śmierci gotowal:
 Ubiegł (prawi) światło/y morze piaszczyste/
 A wy w morze plynace wody przeczoczyste:
 A podziemne iastkinie /y porzeczne gaie/
 Już sie z wami na wieki Aliar dziś rozstanie.
 Długoscie mie/ach długo/pod Troia trzymały/
 Bo iakom tu przypłynal/czas temu nie mały.
 Ale temu iuz koniec/iuz od czasu tego/
 Ostatni raz wyżrzyćie Aliara żywego.
 Troiańskie starne mury zegnám was na wieki/
 A głęboki Stámandzic y przyległe rzeki.

Wtórych

Których znaia tak długo cheć Greckie narody/
 Gdyż woyská posilacie tak słicznemi wody:
 Skąd sie napawa żołnierzy koń przedkonogi/
 Dotąd sie kończy woyná y zaczęte trwogi.
 Lecz mie już nie wyrzycie/rzekę ważnym słowem/
 Ani po mnie drugiego coby był takowem/
 Jakiego mie pod mury swemi miała Troia/
 Teraz już koniec bierze moc y siła moia.
 Takie słowa przed śmiercią do Oczystych włości/
 Mogł też JAN ZAMOYSKI rzec/maj rowney dzielno-
 Jakoten co miał wiele nąd inſze Żetmány/ (ści.
 A nąd przeważne w cnotách pokazałe pány:
 ¶ Nowe mury ZAMOYSKIE coście przez mie wstały/
 Ostatni raz dziś na mie będziecie patrzały:
 Niepierzodzone pola y zielone lasy/
 Pziydzie mi was odbieżeć na potomne czasy.
 Bystra Tanwiktora swoy przedki San napawał/
 Kdżyno ktora bystrością drugich nie wydawał/
 Sopocie y Temwico/y przyległe rzeki/
 Nie będziecie mie cieſzyć swym plawem na wieki.
 Żegnam iſe już Oczyzno/nąd ktora miłſzego
 Nie miałem nic po Bogu/nic poważnieyſzego.
 Ide w inſy kraj teraz nieznaiomy sobie/
 Jeſli żeć co ſchodziło na moiey oſobie:
 Przyſły wiek niech to ſadzi/śmierć pokaze moia/
 Com czynił czasu woyny y czasu pokoia.
 To wiem/żem nie wytkroczył przeciw przyſtoynoſci/
 Anim krwi ſwey ſłacheckiey uczynił lekkoſci:
 O tym moie ſtáranie/ o tym była rada/
 By ſtad y zowad wilcy nie ſarpáli ſtádá:
 Ktoregom zwierzonego ſobie tak púnował/
 Żem y zdiowiu/w tym wieku poſnym/nie ſolgował.

Ani my
 Zamojski fort
 Leis ochłodził
 a. fluminiat
 gung

L Z Y S M V T N E.

Anim myślił tu poledz na łóżku domowym/
Rączył gdzie dla Oyczyzny na placu boiowym.
Lecz iś sie wiecznym losom tak w podobalo/
Położ w grob/któ przyiaciel/proznie ducha ciała:
Aż w środku kłmienia wyryć grobowego:

I A N Z A M O T S K I T V Z L O Z I L C O M I A L S M I E R T E L N E G O .

To mógł rzec Pan pobożny/y mógł przydać śmieć/
Z czego śle moga cieścić wszyscy przyaciele.
Świadcze Bogiem przed którym liczba czynić stąne/
Żem nie zarabiał nigdy na swych spraw przygane.
Służyłem Królom Polskim zawsze bez pochlebstwa/
Służył moiej iyczliwej znaki szczytówiństwa/
A tryumphy wojenne/y Szymowe sprawy/
W których zawsze spólnemu dobru byłem prawy.
Całość stódkiej Oyczyzny w każdym wieku moim/
Radby był zawsze kupić krowa y zdrowiem swoim:
Przyczyniając ozdoby iey według możności
A sławy/a tom czynił z sercá/z uprzejmości
Nic śle nie oglądać na praktyki dziwne/
Dobru po spolicemu y sobie przeciwnie.
W tey cności przepędziwszy dni moie wczelne/
Jde z poyśrzedku bráć iey w káiny nie żywe:
Jesli tá y po śmierci nie żywi być moga/
A toż y tu postępuia sprawiedliwa droga.
Wierze że y do syná tá była rzecz iego/
Życzac by náśládowná rodzićá milego.
G Synu moy/sercá mego iedyne kochanie/
Już mi przychodzi z toba ostatnie rozstanie.
Upominam cie tedy dżięćie me y prośe/
Do śle iuż teraz/teraz z oczu twych wynosze:
Bierze to sobie w pámieć/co dżis mowis z toba/
A pomni to co rzekę rozbiérac wiece z soba.

Tego na-

Tego naprzód bądź pewien / że jest Bog na niebie /
 Ktoremu / drogie dziecko, ja zleciłem ciebie
 W przód niżli opiekunom ; ten Pan wszystko widzi /
 A iako cnota lubi / tak sie grzechem bzydzi.
 Przeto niżli co poczniesz / knować w głowie swojej /
 Oważ to pierwszy / że Bog świadkiem sprawy twojej.
 Ktorego jeśli chcesz mieć sobie przytomnego /
 Pomni chodźcie w boiaźni przed oczyma iego.
 Bo tak rozumiey o tym / grunt dobry załóży /
 Kto się boiaźni Bożej / y cnotcie przyłoży.
 Druga / przy Kacholickiej wierze stoy stątecznie /
 A strzeż się káždey sekty kácerstkiej koniecznie.
 Bo ácz / wierze / poćiechá wielká będzie twojá /
 Żes jest synem koronnym / á ktemu kreś mojá /
 R tych przodków co rádzi Oyczyźnie służyli /
 A stąd sobie cokolwiek sławy przyczynili :
 Jedną cie vpoiminam / nie tak się chlub z tego /
 Jáko stąd / zes jest synem Kościoła Rzymstkiego.
 To mátká wśytkich Królów z dawnych czasów bylá /
 Co wietřa / święte wśytkie Bogu porodziła.
 Kto na tonie vmiera / ten to rodziéielki /
 Ten jest v mnie szczęśliwy / ten mým zdánienm wielki.
 Bo lepiey się nie rodzić ná świat człowiekaowi /
 Niżli vmrzeć przeciwnym temu Kościołowi.
 A / iákom rzekł / sumnienie miew czyste od grzechu /
 Chceśli być wolen przygod y ludzkiego śmiechu :
 Doświadczyłem w przygodách sam ná sobie tego /
 Przeto mie w tym náśláduy Synu Oycá twego :
 Aby też nie chodźily zá grzechem przygody /
 Jedną sumnienie dobre / vstáwiczne gody.
 Do zwády nie bądź piałki / moinali rzecz / nigdy /
 Ná Bogá / y ná práwo ráczey kláć twe krzywdy.

L Z Y S M V T N E.

Lecz y to nie mniey ważny fundament mądrości/
 Tlieleda iako wierzyć/bo pełno chytrości.
 W rzeczy ne wo wniesione namniey sie nie wdaway:
 Do tych co Oyczyznie sa dziś zdrowsze przystaway.
 Wzredow nie tak pragni/ani dostojności/
 Jako tego by cnota twoia/twe dzielności/
 Pokazały cie godnym naywyższego stanu:
 Tak będziesz mił Oyczyznie/y Bogu/y Pánu.
 Pominie też to kiedy cie z opieki wypuszcza/
 A tobie sie samemu rzadzić iuż dopuszcza:
 Tliebepieczny będziesz miał twoy pierwszy wiek młody/
 Patrząyie tak śafować czynięm y dochody/
 Jakobyć ich stawalo/zawsze y samemu/
 A do posług Oyczyznie/y Pánu zwierchniemu.
 W pochlebcach sie nie łochay ani w pompie prożney/
 Rady nie słuchay młodych/ale ná pobożney
 Oycá twego przyaciół domowych przestaway:
 Z marnotrawcami w żadna sprawa sie nie wdaway/
 Ani z młodzia wśeteczna/bo rzecz niewarplwa/
 Tliek nie wstora z kim taki towarzyszy przebywa.
 Ty sie strzeż prożnowania/y takowych ludzi/
 Których do przystojnych spraw żadna chęć nie budzi.
 Przed tymi trudno w Polsce dobrym być człowiekiem/
 Lecz poydź sieśli we wśetkim mego slákiem wieku:
 Rosciagnie Bog nád toba swe błogosławieństwo/
 Z przeciwników zawsze odniesieś zwycięstwo.
 Ostaćka cie náucz y/tenie co sieroty
 W opiece ma: zegnám cie iuż THOMAS ~~złoty~~
 Takie słodkim izykiem/ile ~~do taki~~
 Wierze/dawał Synow ~~do cnoty przystawia~~
 Odlecając go zaraz smutnym przystawia ~~złoty~~
 A w tym duch z ciała ~~złoty~~ górnym ~~złoty~~

Nieprzeplacony ducha Hermana wielkiego/
 Mley wieczny odpoczynek, a ieslis iuz swego
 Tworcy twarz w twarz ogladal/dostawsy korony/
 Mley w opiece/cos byl zwykl/nasze Aquilony.
 A ieslis tez gdzie ieszcze w drodze zatrzymany/
 Proszc nie przestaniemy od Pana nad Pany:
 Aby cie uczestnikiem uczynil wdziecznego/
 Z duchy niesmiertelnymi/palacu swiego.

K O N I E C.

18

ę so-
wy-
po-
akże
osok,
idem
yeye
ac.ól
cza-
dbnie

—

a.
Wa

sko-
raz
. 11

1.

sig
we-
em
ali-
or
'k

